

PŘÍRUČKA PRO ŠKOLNÍ INTEGRACI VE VÍDNI

SPECIÁLNĚ PEDAGOGICKÁ CENTRA

Náplň práce

1. Spolupráce s:

a) inspektory pro speciální školy a integraci

Novinky: LSI – příslušná školní dozorčí úřednice/ příslušný školní dozorčí úředník (dočasné řešení), BSI Richard Felsleitner.

LSI a BSI jako odpovědní zástupci školního úřadu pro oblasti speciálně pedagogických center a integrace jsou informováni o všech důležitých záležitostech, často komunikují s různými úřady a jejich zástupci, nabízí pomoc u obtížných otázek, dělají rozhodnutí, která nejsou v kompetenci vedoucích speciálně pedagogických center.

b) oblastním školním inspektorem/ inspektorkou

Všechny záležitosti (výběr lokality, tvorba tříd, personální otázky ...), které se týkají konkrétního okrsku/oblasti jsou projednávány s příslušným oblastním školním inspektorem.

c) jinými speciálně pedagogickými centry

Otázky, které obecně souvisí s integrací, jsou společně projednávány vedoucími center – tvoření konceptů, výměna zkušeností. U problémů, které přesahují hranice jednotlivých okrsků/oblastí, je zapojeno více speciálně pedagogických center, které spolupracují.

d) školami v regionu

Vedoucí speciálně pedagogických udržují kontakty se školami regionu a podporují všechny integrační třídy společně s jejich řediteli; společně s nimi koordinují a organizují také případné individuální integrace.

e) poradnou pro integraci Vídeňské školské rady a speciálně pedagogickými centry na Vídeňské školské radě

Poradna pro integraci a speciálně pedagogická centra na školské radě pro Vídeň jsou často prvními kontaktními místy pro obecné záležitosti integrace a nabízejí se jako spojovatelé speciálně pedagogických center s lidmi a úřady, především u oblastně přesahujících problémů.

f) institucemi v regionu

Všechny instituce jednoho regionu, které souvisí s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami, jsou v případě nutnosti kontaktovány vedoucími speciálně pedagogických center.

2. Zřízení a údržba integračních tříd a individuálních integrací v regionu

Ve školách hlavního vzdělávacího proudu mohou být žáci se speciálními vzdělávacími potřebami vzděláváni tehdy, pokud nejsou vzděláváni ve více než jednom vyučovacím předmětu podle učebních osnov speciální školy; nezbytným požadavkem je kvalifikovaný třídní učitel nebo speciální učitel pro daný předmět.

Jakmile je žák vzděláván ve více než jednom vyučovacím předmětu podle učebních osnov speciální školy, je nezbytné umístění v integrační třídě popřípadě ve speciální škole. Podle rozhodnutí rodičů nebo zákonných zástupců.

V 2. a 21. okrsku/oblasti existuje pilotní projekt individuální integrace žáků s problémy v učení, pokud je k dispozici kvalifikovaná síla (VL s další odbornou přípravou).

Pro integrační třídy platí – tak jako pro jiné typy škol – standardy, které však nejsou formulovány jako výsledné standardy, nýbrž jako strukturní a průběžné standardy. Ty jsou objasněny v následujícím oběžníku bm:ukk 18/2008 „Směrnice pro přeměnu a monitoring standardů kvality v inkluzivním vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.“

Vysvětlení pojmu a reference

Ve vývoji a realizaci vzdělávacích standardů pro rakouské vzdělávání, probíhajícím od roku 2000, zůstala oblast speciální pedagogiky vynechána. Což lze vysvětlit tím, že tato diskuse vedla téměř výhradně k výkonovým normám/standardům.

Na problematiku vynechání speciální pedagogiky z diskuse o standardech a zároveň také na zabezpečení a zlepšení kvality vzdělávání poukázala „budoucí komise“ ve své závěrečné zprávě:

- jednotné výsledné normy pro hodnocení výkonosti žáků a škol se ve speciálně pedagogické oblasti nejeví jako příliš vhodné vzhledem k mnohdy zcela odlišným vzdělávacím požadavkům těchto žáků
- a proto by v oblasti speciální pedagogiky měla nastoupit - na místo měřítek pro školní výkonost - nová formulace, přeměna a důsledná kontrola konstrukčních a procesních standardů. To má zajistit, aby školy a vzdělávání byly navrženo tak, aby žáci se speciálními vzdělávacími potřebami:

- (a) zažili největší možnou míru podpory k vývoji jejich individuálních schopností, dovedností a předpokladů,
- (b) a dostali maximum šancí k integraci v sociálním prostředí a ve společnosti.

V rámci projektu „Kvalita ve speciální pedagogice“ byly experty/ vnitřní radou vytvořeny doporučení pro standardy kvality pro vzdělávání v integračních třídách, které považuje Spolkové ministerstvo pro vzdělávání, umění a kulturu za důležitou podmínku pro trvalý kvalitní vývoj a zabezpečení společného vzdělávání žáků s nebo bez speciálních vzdělávacích potřeb a která mají usnadnit shrnutí a provádění norem a jejich ověřování.

Co mohou standardy kvality přinést vzdělávání v integračních třídách

Vedle vysokých pedagogických kompetencí a pozitivních postojů učitelů k žákům s rozdílnými předpoklady a potřebami, je vytvoření vhodných podmínek a struktur nezbytné pro zajištění kvality inkluzivního vzdělávání, tj. zajištění optimální podpory žákům se zvláštními potřebami při zachování současných heterogenních studijních skupin. Aby bylo dosaženo srovnatelné a ověřitelné kvality inkluzivního vzdělávání na všech místech, je vyžadováno zavedení závazných norem v integračních třídách. Jejich přenesení a dodržování je úlohou příslušných kompetentních osob na různých úrovních – třída/ škola/ region.

Tyto standardy nejsou normami pro vlastní vzdělávání /učení a také neregulují chování a pracovní výkonnost učitelů.

Univerzálně závazné normy pro vyučovací proces nejsou podle výzkumu o vzdělávání praktické, protože klíčovým prvkem dobrého vzdělávání – a to platí také pro integrační třídy – je právě jeho variabilita a vhodnost situace, která jako taková není jako standard pochopitelná.

Také výkony učitelů nemají být závazně regulovány, neboť atraktivita integrace jako školní práce by byla škodlivá, kdyby učitelům pro integraci byly nařízeny jednostranné závazky.

Následné standardy definují rámec podmínek, které dělají vysokou kvalitu inkluzivního vzdělávání více pravděpodobnou, protože proto vytváří důležité předpoklady.

Standardy jsou rozděleny na takové, které se vztahují na *třídu jako vzdělávací jednotku*, standardy, které se týkají *školy jako organizace* a podporující souvislosti, v neposlední řadě standardy pro *regionální management vzdělávání* – které se týkají finančních zdrojů a kvality kontroly.

Standardy týkající se roviny tříd

A. standardy k zajištění sociální kontinuity

Sociální stabilita a kontinuita jsou všeobecně důležité znaky kvality pedagogických prostředí. Přehledné a spolehlivé sociální příjmy usnadňují pocit jistoty, sounáležitosti a také odpovědnosti. Toto platí především pro žáky, kteří jsou kvůli svému postižení nebo narušení odkázáni na specifickou podporu a zvláště ochranu ze strany svého okolí.

Nedostatek sociální stability se může stát problémem především v odborně a výkonově diferencovaném systému hlavních škol. Proto má být speciálně v integračních třídách na hlavních školách zaručeno důsledné dodržování následujících principů:

- (a) Čas výuky třídních učitelů v integračních třídách by měl odpovídat přinejmenším jedné polovině učebního závazku.

Aby to bylo zajištěno, je v případě pochybností funkce třídních učitelů přenesena na speciální pedagogy.

- (b) Výuka v integračních třídách se má uskutečňovat průběžně diferencovaně a podle možnosti ne ve skupinách podle výkonu.

Kde toto není možné, nemají být žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, kteří jsou vzděláváni podle učebního plánu speciálních škol, přiděleni třetí výkonnostní skupině.

- (c) Tým učitelů tříd by měl být malý a podle možností nepřesahovat 6 učitelů.

Aby to bylo zajištěno, je tolerováno také oborově různé vyučování, pokud může být zajištěno, že tím nedojde k úbytku profesionální kvality vyučování.

O místních odchylkách od těchto standardů pro sociální kontinuitu je informována školní inspekce, přičemž jsou vysvětleny důvody jednotlivých odchylek.

B. standardy k přeměně principu heterogenity

Úspěšná integrační práce vyžaduje možnost široké heterogenity (různorodosti) ve složení studijních skupin. Aby bylo dosaženo efektivního *Peer Learningu*, musejí být spolu vzdělávání žáci různého sociálního původu, různých zájmů a nadání. Aby nebyl tento princip eliminován vnitřními školními homogenními opatřeními, musí být heterogenita v integračních třídách zajištěna pomocí následujících standardů:

- (a) Jako *Směrnice pro složení tříd* platí, že složení žáků v integračních třídách může být reprezentativní pro celou školu.
- (b) Nepoměrně vysoké procento žáků s poruchami chování nebo učení, pro které nejsou žádné speciálně pedagogické finanční zdroje vyčleněny, je třeba se v integračních třídách vyhnout.

Odchylky od principu heterogenity nejsou stále jednoznačně zjistitelné, neboť také kritérium není jednoznačné.

Standardy heterogenity by proto měly být jasně dodržovány prostřednictvím dvou opatření:

- Ředitel školy má stanovit kritéria pro složení třídy otevřeně na žádost správní rady nebo třídního rodičovského zastupitelstva.
- Správní radě nebo třídnímu rodičovskému zastupitelstvu jsou předloženy informace, že heterogenní standardy při třídním vzdělávání jsou porušovány a že je školní inspekce přezkoumá.

C. kvalifikovaná speciálně pedagogická podpora

Děti se specifickými potřebami v integračních třídách musí najít a mohou využít tu nabídku a možnosti speciálně pedagogické podpory, které by měly také ve speciálních školách. Kvalifikovaná speciálně pedagogická podpora žáků se speciálními potřebami v integračních třídách má být proto zajištěna tak, že:

- (a) učitel speciální školy učí v integrační třídě s plným učebním úvazkem;
- (b) případně je k dispozici dodatečně zaměstnaný učitel s doplněným speciálně pedagogickým vzděláním (např. ve vyučovacích hodinách, při kterých není k dispozici žádný speciální pedagog).

O místních odchylkách od těchto standardů pro kvalifikovanou speciálně pedagogickou podporu je informována příslušná osoba školní inspekce, přičemž jsou vysvětleny důvody jednotlivých odchylek.

Standardy týkající se školy jako organizace

Inkluzivní vzdělávání může efektivně ukázat svoji kvalitu tehdy, když integrační třídy budou konstitutivní součástí celé školy a celé školní společenstvo bude o tomto přesvědčeno.

Zajištění kvality podle školy zahrnuje, že takové rámcové podmínky budou dány k dispozici pro společné vzdělání, které zaručí maximum podpory všech žáků a zohlednění potřeb žáků a mladistvých se speciálně pedagogickými potřebami.

- (a) Do místně specifického konceptu podpory škol je explicitně zahrnuta podpora žáků se specifickými potřebami.

Koncept podpory zahrnuje všechnu učitelskou sílu povinného charakteru a je průběžně evaluován. Výsledky evaluace jsou prezentovány na školním fóru.

- (b) Speciálně pedagogické finanční prostředky jsou vázány na lokalitu, tak že může dojít k maximální účinnosti.

Obzvláště je dáváno pozor na to, aby v jedné lokalitě nebylo mnoho tříd s individuálními integracemi, nýbrž aby finanční zdroje byly vázány na integrační třídy obsazené dvěma učiteli.

Standardy na regionální úrovni

Standardy na regionální úrovni mají především funkci kontrolovat kvalitu v lokalitě a zajišťovat přiměřené a smysluplné využití finančních zdrojů. Tyto obě úlohy náleží regionální školní inspekci s podporou příslušného speciálně pedagogického centra:

A. standardy k přidělení finančních zdrojů

- (a) Nestranný, transparentní, srozumitelný přiděl finančních zdrojů, který zároveň zohledňuje požadavek individuálních lokálních integrací, je podle regionální školní inspekce důležitým předpokladem, který kvalitní přeměna inkluzivního vzdělávání vyžaduje. Přesnost je zvyšována spolupůsobením týmu odborníků u plánování rozdělení finančních prostředků.
- (b) S ohledem na speciálně pedagogickou podporu jsou finanční zdroje vázány podle možností přednostně do lokalit s integračními třídami, než na individuální integrace.

B. standardy pro kontrolu kvality praxe v inkluzivních lokalitách

- (a) Dodržování standardů kvality na úrovni školy a tříd v jednotlivých lokalitách potřebovalo vedle interní také pravidelnou externí kontrolu. Ta je prováděna regionální školní inspekci – a měla by být prováděna s ohledem na vázání dalších potřebných odborných kompetencí (spolupráce expertního týmu – vedoucího speciálně pedagogického centra, speciálně vzdělaného speciálního pedagoga, školního psychologa atd.).
- (b) S ohledem na pochopitelnou dokumentaci všech prováděných opatření a z toho vyplývajících požadavků na přizpůsobení ve smyslu evidence vzdělávací politiky má být vypracována regionálními vedoucími pracovníky vzdělávání každoroční zpráva k vývoji kvality speciálně pedagogické podpory v regionu se zvláštním zohledněním podmínek standardů kvality pro integraci žáků se specifickými potřebami.

Shrnutí

Přeměna a kontrola standardů kvality pro inkluzivní vzdělávání vyžaduje závazek pro úroveň tříd a škol, tak jako pro rovinu regionální.

V této souvislosti je třeba respektovat, že v jednotlivých případech stále nemohou být všechny zmíněné standardy dodržovány. Vzhledem k okolnostem v jednotlivých lokalitách, které často také potřebují situačně specifická řešení, nemusí tyto standardy zcela vyhovovat.

Pedagogické a organizační rady speciálně pedagogických center – jejich vedoucích a spolupracovníků

- Kontaktní jméno s možnými lokalitami, pokrytí speciálně pedagogických oblastí u školního zápisu, spolupráce s příslušnými řediteli škol; spolurozhodování u personálních otázek.
- Odborné posudky.
- Úvaha ohledně specifických zařízení a finančních prostředků; spolurozhodování u tvoření plánů hodin, porady (opatření) ohledně vzdělávacích pomůcek případně terapeutických pracovních pomůcek, nebo specifického materiálního zařízení pro postižené; organizace dopravních služeb.
- Porady ohledně zhotovení individuálních plánů podpory, které jsou v učebních plánech speciálních škol stanoveny jako závazné; kontrola individuálních plánů podpory.
- Spolupráce v „regionální komisi“ k zajištění speciálně pedagogických vzdělávacích potřeb, stejně tak v „regionální komisi podpory“.

Práce s rodiči

- Telefonické a osobní individuální kontakty (poradní hovory), zhotovení katalogu opatření k péči a podpoře žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, organizace obecných konzultací s rodiči, učiteli, zástupci různých institucí (školní psycholog, pediatr, praktický lékař, nemocnice ...).
- Rodičovské schůzky.

Administrativa

- Zpracování všech administrativních záležitostí integračních/inkluzivních učitelů.

Styk s veřejností

- V případě zastoupení vedoucích speciálně pedagogických center u záležitostí týkajících se integrace.

IV. Posudek žáka bez nebo s potřebou speciálně pedagogické podpory

V zásadě se každý typ postižení nevztahuje k přisouzení speciálně pedagogické podpory; na druhou stranu posouzení speciálních potřeb neznamena automaticky jiný než pravidelný školní posudek (přičemž žáci se SVP nemohou velmi často plnit pravidelný školní učební plán).

Posudek v pravidelném školním učebním plánu ponechává v určitých případech toleranční rámec pro žáky bez speciálních vzdělávacích potřeb s nízkým nadáním a tělesnými těžkostmi.

Psychicky nebo mentálně postiženému žákovi mohou být přiznány speciálně pedagogické vzdělávací potřeby v běžné hlavní škole, pokud nemůže plnit vzdělávání bez speciálně vzdělávací podpory a když zvládá plnit pravidelný školní vzdělávací plán.

Pokud je to nutné, může být pro žáka se speciálními vzdělávacími potřebami zažádáno o jiné zařazení než je pravidelný školní učební plán.

Každá žádost o změnu učebního plánu je pokládána s odpovídajícími podklady (dokumenty opatření k podpoře) regionální komisi.

Žáci, kteří jsou vzděláváni podle jiného učebního plánu, jsou namísto známek hodnoceni ústně. Samozřejmě jsou pak na konci 4. třídy hlavní obecné školy nebo při změně školy zásadně hodnoceni známkami.

Individuální plán podpory

Pro každého žáka s potřebou speciálně pedagogické podpory je vytvořen individuální plán podpory. Pro užití individuálního plánu podpory byla stanovena následující směrnice:

Směrnice pro aplikaci individuálního plánu podpory jako nástroje plánování vzdělávání, evaluace a zajištění kvality vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Úvod

Tento konkrétní oběžník má za cíl, popsat obecný závazný rámec pro vývoj, změnu a evaluaci individuálních plánů podpory a dát učitelům praktické rady pro konkrétní práci s plánem podpory, ředitelům škol a školní inspekci dává ovladatelný nástroj pro kontrolu změny práce plánu podpory.

1. září 2008 vstoupily v platnost nové učební plány všeobecných speciálních škol, speciálních škol pro slepé děti a speciálních škol pro neslyšící děti. Ve všech třech učebních plánech bylo – podobně jako v učebním plánu speciální školy pro těžce postižené děti od roku 1996 - zakotveno použití individuálních plánů podpory.

Jak národní a mezinárodní studie ukazují, je individualizace a diferenciací důležitou složkou speciálně pedagogické podpory. Zvláštní význam mají individuální plány podpory. To je vyjádřeno v obecných didaktických principech v učebním plánu všeobecných speciálních škol: „práce s individuálními plány podpory slouží především podpoře žáků. Učební/vzdělávací témata jsou vypracována metodami popsány v individuálních plánech podpory. Cílem je využití individuálního vývojového potenciálu jednotlivých žáků.

Použití individuálních plánů podpory ve vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je tedy odvozeno od požadavků osnov (učebních plánů) a bylo – nezávisle na místě školní péče – zaměřeno v integračních třídách a třídách speciálních škol.

V této souvislosti je výslovně uvedeno, že individuální plány podpory, které v obecném ustanovení osnov podporují plánování vzdělávání, tyto osnovy nenahrazují, nýbrž slouží jako důležité, rozšiřující nástroje pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Platná ustanovení výkonného posudku, inovace a opakování, nespočívají v použití individuálních plánů podpory.

Co je individuální plán podpory?

Individuální plán podpory:

- rozumí se jím diagnosu provádějící, plánovaný doprovod učebního procesu dítěte;
- řídí se dynamickým vývojovým konceptem, který poskytuje od počátku vazbu mezi plánováním a zpětnou vazbou;
- vychází z individuálních silných stránek žáka;
- navazuje na aktuální úroveň vývojového stupně dítěte (schopnosti a znalosti);
- směřuje k vybudování životně důležitých kompetencí.

Které kroky předchází vytvoření individuálního plánu podpory?

- speciálně pedagogické, je-li to nutné tak také psychologické a lékařské posouzení
- dostatečné pozorování
- anamnestické údaje
- vyhotovení diagnózy pro podporu v rámci zajištění dítěte – prostředí – analýza

Informace a lékařská posouzení budou zpracována v individuálním plánu podpory. Je třeba zajistit ochranu osobních údajů!

Vývoj a přezkoumání individuálního plánu podpory

První zhotovení individuálního plánu podpory se uskutečňuje zpravidla po čtyř – až šestitýdenním soustavném pozorování.

Je zpracován na podkladě diagnózy (analýza osobnostních podmínek a podmínek sociálního prostředí)

- přesný popis pedagogického aktuálního stavu;
- definice cíle podpory, o který usilujeme;
- popis plánovaných podporujících opatření a metod;
- informace o časovém období k naplnění cíle podpory;
- pozorování procesu;
- přezkoumání naplněných cílů a provedených opatření;
- případná obměna a stanovení dalších cílů a opatření.

Stanovení cílů podpory a opatření se vztahují na určené časové období a vyžadují přezkoumání a obměnu. Doba přezkoumání se orientuje podle tohoto časového horizontu.

Odpovědnost v souvislosti s prací s individuálním plánem podpory

Na stanovení a změně cílů podpory a podpůrných opatření se podílí tým učitelů. Primární odborná kompetence náleží speciálnímu pedagogovi.

Ve smyslu participujících vzdělávacích konceptů jsou podle možností zahrnuti do plánování podpory také samotní postižení žáci a jejich rodiče, či zákonní zástupci.

Mimo to se mohou do plánování připojit také ještě další experti z jiných školních zařízení (např. ze speciálně pedagogických center) nebo mimoškolních zařízení nebo institucí.

Přezkoumání, ve smyslu přeměny práce s plánem podpory, přísluší v dané lokalitě v první řadě ředitelům škol, popřípadě školním inspektorům.

Předání individuálního plánu podpory při změně školy; právo na inspekci

Aby byla poskytnuta kontinuita podporujících opatření pro jednotlivé žáky i při změně školy, je individuální plán podpory předán, při zachování ochrany osobních údajů, přijímající škole.

Při předávání individuálního plánu podpory jsou dostatečně popsány zatím dosažené cíle podpory, probíhající podpůrná opatření a používané metody, stejně jako jejich přezkoumání a úprava.

Náhled na individuální plán podpory je poskytnut všem osobám podílejícím se na práci s plánem, tedy učitelům, ředitelům škol, školní komisi na okresní a zemské úrovni, rodičům či jiným osobám odpovědným za výchovu, postiženým žákům, dalším školním a mimoškolním expertům – se souhlasem zákonných zástupců dítěte.

Formální tvoření individuálního plánu podpory

Požadavek povinné celostátně jednotné sítě pro navrhování jednotlivých plánů podpory prostřednictvím tohoto oběžníku není k dispozici, neboť nelze zajistit stejné předpoklady žáků a nezbytnou flexibilitu v jednotlivých oblastech/lokalitách

Přesto mají být respektovány se zřetelem na obecnou orientaci a celkem smysluplnou porovnatelnost jednotlivých kritérií:

Formálně obsahuje individuální plán podpory vedle osobních a anamnestických údajů žáků také jasný, přehledný a precizní (možná nedostatečný) popis:

- aktuální výchozí situaci učení
- týkající se určeného časového horizontu stanovených cílů podpory a podpůrných opatření, včetně poznámek z průběžného pozorování
- přezkoušení učebního procesu a dosažení cílů
- doplnění, popřípadě obměna učebních cílů a podpůrných opatření.

Vzdělání, kvalifikace a další vzdělávání učitelů

Práce s individuálními plány podpory pro žáky s poruchami učení, popřípadě smyslovým postižením bylo nejprve povinné ustanovením odpovídajících osnov speciálních škol od 1. 9. 2008. Zvláště učitelé, kteří poprvé pracují s individuálními plány podpory, by měli být podněcováni, aby využili nabídky dalšího vzdělávání na pedagogických vysokých školách.

V. Práce učitelského týmu

Všichni učitelé pracují jak na prvním stupni, tak v integračních třídách na druhém stupni jako rovnocenní partneři. Každý ve třídě zaměstnaný/činný učitel má kompetence ke všem dětem. Učitelé týmu mají obvykle odpovědnost za dění ve třídě a musí mít na paměti účel a cíle třídního vedení. Týmová práce je předpokladem pro kvalitní vzdělávání! Integrační/inkluzivní učitel přebírá ve všeobecném vzdělávání masivní speciálně pedagogickou podporu. Přitom hlavní pozornost směřuje ke společným vlastnostem událostem/děním ve vzdělávání. Úlohou týmu je, utvářet vzdělávání na základě všeobecné přípravy tak, aby byl každý žák (jedno jestli s nebo bez speciální vzdělávací potřeby) individuálně podporován. Budou situace, ve kterých bude rozdělení do skupin žáků na základě rozdílně stanovených úkolů nezbytné. Toto rozdělení nesmí být ale podle toho, zda žáci mají postižení nebo nemají. Učitel musí dohodnout téma – konkrétní změna ve vzdělávání musí být rovněž dohodnuta.

Úkoly, které normálně přísluší jednomu vedoucímu třídnímu učiteli, jsou sepsány a je objasněno, kdo které přebírá. Také učitel speciální školy/speciální pedagog může převzít funkci v třídním představenstvu (na kooperativních středních školách). Speciální pedagogové se účastní konferencí v lokalitách, ve kterých se nachází integrační třídy. Zpravidla se účastní jedné konference za semestr v příslušném speciálně pedagogickém centru. Ovšem existují povinnosti a úkoly, které musí být bezpodmínečně převzaty.

K nim patří:

- příprava a plánování vzdělávání (vhodné je stanovit pravidelný čas přípravy)
- realizace spolupráce s rodiči (při večerech s rodiči spolu hovoří učitel/é s rodiči)
- přenesení žádostí na ředitelství a jiné školní úřady
- plánování výletů, exkurzí nebo projektových týdnů
- třídní dozor

Jedním docela podstatným aspektem práce učitelů je ono vytvoření sítě. Za prvé, učitelé již nepracují ve třídě sami; ambulantní učitel, který v různých směrech podporuje, učitel pro pracovní výchovu a učitel náboženství, ti všichni patří k učitelskému týmu. Se všemi ve třídě pracujícími kolegy pravidelně diskutuje. Také udržuje kontakt se školním psychologem, školním sociálním pracovníkem a školním lékařem. Učitel nepracuje pouze v mikroprostředí školy, ale velmi často také s blízkým okolím žáka, se všemi, kteří mají se žákem co dělat a jsou pro školu relevantní. K těmto patří především rodiče, či jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte, spolupracovníci úřadů pro mládež a rodinu, lékaři apod.

VI. Suplování v integrační třídě

Speciální pedagog není v zásadě považován za suplujícího učitele.

1. Absence speciálního pedagoga

Při plánované nepřítomnosti učitele (další vzdělávání atp.) může být požádáno o náhradního speciálního pedagoga z rezervy na koordinačním místě speciálně pedagogického centra (pan Schwarzmanna, vedoucí SPC 21/III, Franklinstrasse, tel. 259 64 36, fax 258 67 67, e-mail: so21fran027v@m56ssr.wien.at). Vzhledem k omezeným finančním zdrojům ve školním roce 12/13 je suplující síla dávana k dispozici pouze ve výjimečných případech.

Při dalších nepřítomnostech/absencích speciálních pedagogů (např. nečekaná nepřítomnost jako nemoc) může třídní učitel dobrovolně řídit sám celou třídu; nebo funkci speciálního pedagoga přebírá jiný kolega. (V tomto případě může být hodina počítána jako suplování a při kontrole připadá 17. IB).

2. Absence třídního učitele popřípadě předmětového učitele

Při plánované nepřítomnosti je včas obstarán suplující učitel. Při nečekané absenci může speciální pedagog dobrovolně sám vést třídu, pokud není k dispozici žádný jiný učitel z učitelského sboru. Další možností by bylo, že speciální pedagog by pracoval výlučně s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami a ostatní děti by byly rozděleny do jiných tříd.

3. Nasazení učitelů při vícedenních školních akcích

Když plánuje integrační třída nějakou vícedenní školní akci, jsou jako podpora zahrnuti do plánu třídní učitel, popřípadě člen třídního představenstva (nebo předmětový učitel), a speciální pedagog. V případě, že je ve třídě masivně postižený žák, který potřebuje svého osobního asistenta, je brán v úvahu i tento asistent. Musí to být ovšem domluveno s ředitelem a vedoucím speciálně pedagogického centra. Žádost o tohoto asistenta (civilního asistenta, ambulantního učitele) je předložena u oblastního školního inspektora.

VII. Odpolední opatrování/péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (školní družina pro žáky se SVP)

Družina pro integrované žáky na veřejných školách může být nabízena tehdy, když má postižení takový rozsah, že odpoledne není nutná žádná doplňující péče vyškoleného personálu nebo v případě, že někdo tuto péči převezme.

Žáci s diagnostikovanými speciálními vzdělávacími potřebami mohou být také přijati ještě do celodenních škol, když bude předem vyjasněno, že jsou k dispozici potřebné finanční zdroje k opatrování tohoto žáka. Je-li postižení tak vážné, že opatrování není možné bez dodatečného zdroje, musí požádat rodiče nebo jiní zákonní zástupci dítěte o přijetí v odpovídajícím zařízení (speciální školní družina). Jaké zdroje by byly pro odpolední péči nezbytné, vyjasní vedoucí speciálně pedagogického centra a ředitel, popřípadě vedoucí příslušné instituce. Integrativní odpolední opatrování (družina) není, jak je dané zákonem, takže na ní není právní nárok, záleží na možnostech jejího zřízení.

VIII. Odškodnění speciálních pedagogů v integraci

Odškodnění za školní akce

Výlety, projektové dny a projektové týdny jsou vyúčtovány na VS, MS, KMS nebo PS/FM, na kterých jsou integrační učitelé zaměstnání (přichází přímo odtamtud do účetnictví).

Vykonávání více služeb (suplování apod.) je vyúčtováno speciálně pedagogickým centrem, ve kterém je učitel zaměstnán.

Příplatek pro vzdělávací oddělení dostanou jen ti kolegové, kteří vyučují na třech a více školních stupních.

IX. Počty žáků ve třídě

„VS“: minimálně 5 žáků se SVP

„HS/KMS“: minimálně 6 žáků se SVP

„PTS“: minimálně 6 žáků se SVP